

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Ifj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piao-utca 47. és 49. szám.

Nagyhatalmi hóbort.

A Habsburgok, ugylátszik, sohasem fogják elfelejteni világuradalmi álmaikat, s mintha az idők kerekét megakasztani lehetne, lépten-nyomon kísért ma is a nagyhatalmi hóbort.

Ime, ma is összegyűlnek a császárok és gondolkodnak hiábavalókat az örök isteni igazság: a népek jóléte és szabadsága ellen; de a korszellem szétfujja gögös törekvéseiket, mint a szél a polyvát. Hol van a Habsburgok régi hatalma, mely egykor törvényt szabott Közép Európa népeinek?! A sötét börtönök, a verpadok, a pallos és bitófa nem tudták fönntartani ezt a hatalmat, melynek nyomában mindenütt vér, átok és könnypaták fakadt, s bizony a császárok és fejedelmek találkozásai és tanácskozásai sem fogják föltámasztani soha. Hiában gyujtanak tömjént a Széll-féle providentialis államférfiaknak hirdetett kegyelmes urak ez esztelen politikai theoria oltárán, áradozva a bizalom, a szeretet és ragaszkodás ékes frázisaiban. Az Amerikában jobb hazát kereső magyarság ezrei meg ezrei, a véresen verejtékező nép sóhajtása, könyekbe fojtott átká és keserősége, mindezek, oh nem hatnak el a delegatio. bölc,

nagy és fényes tehetségű alelnökéhez. Ő szól és beszél ennek a nemzetnek a monarchia nagysága és hatalma iránt táplált odaadó szeretetéről; szól és beszél hűségéről, önfeláldozó ragaszkodásáról. Csak kérjétek és megadatik nektek, csak zörgessetek és megnyílnak a sovány magyar erszények, hogy az utolsó fillérek is a militarizmus molochjának föláldoztassanak.

Mennyi hazugság! mily szolgálai kegyhajzászat! Álljatok elő délibábos rónáink derék magyarjai; állj elő te nemzetünk gerinczét alkotó, te államfenntartó szegény nép! Te, kit ehhez a hazához nem a címek és ordók, nem a busás állami javadalmazások, hanem ennek az édes anyaföldnek drága emlékei, lángoló szerelme kötnek. Álljatok elő ti közkatonái ennek a nemzetnek, kik százsorta nagyobbak vagytok mint csalfa vezéreitek. Álljatok elő és tegyetek tanubizonyosságot róla, hogy mit éreztek azokkal a hazug frázisokkal szemben, melyek providentialis államférfiaitok ajkairól oly ékesen hangzanak el, hogy a hatalom fényében sütköröző sajtó alig bir magához jönni exaltált lelkesedéséből.

Bizony más a ti tanubizonyosságotok, mint a mi a kegyelmes alelnök ur ékesszóló ajkáról áradozva folyt.

Bizony mi nekünk is sok fáj, bizony mi nekünk is sirnunk és jajgatnunk kell; mert szenvedéseink nagyok. Bizony mi is széttéptük már rég a fátylat, melyet ráborítottak multunk vérbefojtott dicsőségére, a sötét verpadokra, a gloriától övezett bitófákra. Bizony mi bennünk is haragos lánggal ég a gyűlölet azok ellen, kik bakói voltak legjobbainknak, sirásói ősi szabadságunknak, nemzeti önállóságunknak. Bizony mi bennünket is éleszt, táplál és vigasztal a remény: El fogsz pusztulni Ausztria.

Mit törődünk mi azzal, hogy Körberről és hasonszörű és bőru társairól miként vélekedik az osztrák császár. Mi csak egyet tudunk, mi csak egyet érzünk, hogy az ősök szent vérével öntözött drága föld a miénk, egyedül és kizárólag a miénk, hogy ennek az országnak mi vagyunk és csak is egyedül mi vagyunk az urai, s ha bármi-féle földi hatalom ezt kétségbe vonni merné, körmére koppintunk úgy, hogy sohasem fogja elfelejteni azt a szent és örök igazságot: Ne bántsd a magyart!

Brassay Károly.

Levél

Ifjabb Móricz Pál szerkesztő uramhoz.

Beteg voltam. Lázás agygyal gondolkodni, erőtlén kézzel papírra vetni nem lehet. Ez az oka, hogy b. lapod legelső számának legelső cikkjére eddigelé egy pár reflexiót nem kockáztattam meg. Pedig én ezt annyira nem tartom feleslegesnek, hogy amint láthatod, a legelső alkalommal óhajtok róla egy és mást elmondani. Szokatlan, szinte feltűnő, hogy egy politikai napilap pályafutását, istenben vetett mély hittel kezdje meg. Felséges gondolat!

Mennyi minden kínálkozik egy hírlapiró előtt, ha zászlót bont s elmondja programmszavait! A mult — mely nem lehet más csak fényes, az illető személyiségénél fogva; a jövő, melynek derűssé tételéért bizonyosan mindent lelkiösmeretesen megfog tenni; az eddig elért siker, mely kezesség az elérendőkre nézve is; az irány, melyen haladt és haladni fog ezután is tántoríthatatlanul; azon erő, mely eddig is oly frap-

pánsul nyilvánult úgy a magán — mint a közélet egyes jelenségeinek megbírálásában; az összeköttetés úgy lent, mint fent; a finom izlés, érzék a t. olvasók érdekeinek szem előtt tartásában, ezek és ki tudná elő számlálni, hogy mi mások, bő anyagot adnak egy hírlap keletkezésékor annak programmsorainak megírásához telezifrázva a szokott szölamokkal az imádott hazáról.

Te pedig t. szerkesztő barátom istenbe vetett mély hittel irod meg ujonnan alapított lapod legelső cikkét.

Felséges gondolat!

Ha valakinek, úgy a hivatása magaslátán álló hírlapirónak, szüksége van szeretetre, szíveben ama szeretetre, melynek legfőbb, legnagyobb, legtisztább forrása: Isten!

E nélkül dobja el tollát a sutba, ha oly szindus is irálya, mint a szívárvány; oly ragyogó is, mint a napsugár; oly hizelő is mint a madárdal.

A millió nagyoknak, mint a millió kicsinyeknek, megvannak saját önérdkeik; csak hogy mi az egyiknél létfeltétel, a másik a lét megszűnése.

Mint a hirtelen támadt szél, nem tudni honnan jó, támadnak áramlatok részint a szűkebb hazát érdeklők, részint az egész emberiséget megmozgatók.

Mi szabja meg, hogy az elsónél, meddig veheted pártfogásodba a nagyokat balványokkal, a kicsinyeket tévedéseikkel. Hol találod meg az eszközt, mely a nagyokat jótékonyan kiabrándítsa hiu álmaikból: a kicsinyeket saját öntudatukra ébressze elbizakodás nélkül.

Bizhatod-e gyöngé agyadra, hogy azoknak az áramlatoknak egész erőddel ellene szegülj, vagy pedig hogy kaput nyiss előttök?

E kérdések előtt, mint Lóth asszonya, megkövülve állasz, ha nincs szívedben az istenség szeretetéből egy szikra.

Pedig ezekre felelned kell — úgy lehet — ha ma nem — holnap. Feleletre von kötelességtudásod, feleletre von az a család, mely mindennapi kenyere mellett ott tartja lapodat.

Ezek a nagy vonások; de épp így van az a részletéknél, ha úgy tetszik a kisebbeknél is.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál úgy mint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

December 17.

Tegnap tartotta ez évben utolsó rendes közgyűlést a debreczeni kamara. A napi rend közérdekű tárgyaiból kiemeljük a következőket. *Ráth Károlynak* az ipari vezérférfiának emléke megörökítésének gyűjtést indítottak a kamarák, a debreczeni kamaránál e célra 438 korona gyűjt össze, melyet a kamara beszovaltat az orsz. iparegyesületnek. — *A debreczeni jótékony nőegylet* állami támogatással vászonszövő ipartelep rendezett be, melynek tárgyaiból a kamara engedélyével az állandó iparmuzeumban karácsonyi vásárt tart. — *Az osztrák-magyar bank* megüresedett *váltóbírói* tisztségeire a kamara hozzájárulásával Debreczenben *Szunyogh Sándor* kir. tan. földbirtokos, Szolnokon *Kerekes Géza* ügyvéd, M.-Szigeten dr. *Korányi Gyula* lett kinevezve, a régi váltóbírók tisztségeiket megtartották. — *A mezőgazdasági háziipar* teli foglalkoztatása ügyében a közgyűlés megbízásából a kamara titkára tárgyalásokat folytatott a máramarosi, ugocsai, nagybányai és nádudvari háziipar vezetőségeivel s közöttük a Darányi miniszter által felajánlott 10.000 korona felosztására nézve megállapodást hozott létre. A kamara ezt közli a földmívelési miniszterrel, egyszersmind az összeg megkészerzését kéri. — *A debreczeni kir. vámhivatal* elhelyezése tárgyában a kamara az érdekelt kereskedőkkel tárgyalásokat folytatott s tekintettel a tarthatatlan állapotok sürgős megoldásának szükségére, helyesli azt a tervet, mely szerint a mai vámhivatal mellett levő raktárak teljes lerombolásával minden kívánalmaknak megfelelő új raktárak épüljenek. — *Az országos ipartanács* tagjává a következő ciklusra a kamara a maga képviselőjében *Szávay Gyula* titkár választotta meg. — A most szervezett *fogalmazói állásra* az elnöki tanács dr. *Rédei Rezső* ügyvédjelöltet nevezte ki. — *A debreczeni V. orsz. cipészkiállítás* deficitje ügyében a kamara újabb felterjesztést tett és személyesen is közbenjárt a miniszteriumnál. Hiszi az elnökség, hogy az ügy kedvezőleg fog elintéztetni.

Szávay Gyula titkár jelentést tesz a kamarai hivatal folyó munkáiról. Az iktatott ügyek száma a lefolyt évben 10950. Az

Könnny és mosoly megjelenésökben mások, forrásuk helye ugyanaz.

Igaz-e a könnny, mely részvéted megnyeréséért tör elő; a mosoly nem azért játszik-e az ajkon, hogy a könnnyeket eltültsa a szemekből; kiket elítél a társadalom; kiket maga fölé ültet; megvan-e mindeniknek helyes alapja; a törvény a bünt büntesse csupán, vagy a szenvedély is közbejárt? Szokások, melyek rég elfeledték, erkölcsök, mik rég lábba tapodtak: elvesztették-e valóban létjogosultságukat?

Ezek mindennapi kérdések, mikre meg kell felelned, kötelezettségednél fogva, mert ha nem felelsz, az a család, mely kenyere mellett lapod élvezi — egy szép napon a faképnél hagy.

Az ilyen kúszált dolgokban csak az a hit ad felvilágosítást, mely istenben vettett; az a szeretet, mely tőle adatott a te szivedbe.

S hol a nép, melynek nagyobb szük-

utolsó közgyűlés óta 10437 kor. illeték folyt be.

*

A laczikonyhások iparjogosítására nézve úgy véli a kamara, hogy az állandó sátrakban rendszeresen áruló laczikonyhások a kifőző ipar körébe tartoznak s iparigazolványt kötelesek váltani. A vásári laczikonyhások azonban mint élelmező ösziparosok nem. — *A piaci mozgó kávémérők* ipari helyzetére nézve azt tartja a kamara, hogy ezek iparjogosítvány váltására nem kötelezhetők — *A férfi és női kész alsóruhák* készítésével és árusításával foglalkozókat háziiparosoknak minősíti s mint ilyeneket iparjog váltására nem kötelezi. — Egy előfordult kihágási esetről kifolyólag kimondja a kamara, hogy az *üzletvezetőnek* az ipartelep helyén kell tartózkodnia. — A kerületben rendezendő újabb *ipari szaktanfolyamok* céljából a kerület összes ipartes tülethez megkeresést intéz a kamara.

*

Debreczen város új helypénz-szabályzatának tervezetere észrevételei vannak a kamarának. A szabályzat a helyi iparosokat jelentékeny új teherrel sújtja. Eddig nem fizettek helypénzt, ezután felét fizetik annak amit az idegenek. Minthogy pedig a szabályzatnak éppen ipari vámjai magasak, ezeket a kamara leszállítani javasolja. Emellett rámutat az élelmi cikkek magas helypénzére, amely a piacnak megdrágulását vonja maga után. Végül a vásári kihágásokból eredő bírságpénzeket nem a szegény-alapba, hanem az iparalapba óhajtja utaltatni. — *Balmazújváros vásárrendtartásának* oly természetű módosítását, hogy a hetivásárokról idegen iparosok kizárassanak, szintén helybenhagyni javasolja.

*

A hajdunánási ipartestület alapszabályait a kamara helyesnek itéli. — *A nyíregyházi kerületi pénztár* átlagos napi béréit felmőtteknél 5 koronáról 5.40-re, nőknél és tanulóknál 50 fillérről 70-re javasolja felemelni. — Helyesli azt a tervet, hogy *Nyíregyházán vasúti szállító* hivatal létesíttessék. — Hozzájárul a tervhez, hogy *Beregszászon a husmérés hatóságilag szabályoztassék.*

*

A vasárnapi munkaszünet módosítására irányuló többféle kérelmet egyelőre tudomásul veszi, összegyűjti és a teljes anyagot majdan tárgyalás alá veszi. — A

sége van az istenbe vetett erős hittel felruházott prófétákra, hírlapírókra, mint a mi magyar népünknek?

Az ősi ugar rég idegen kézen; ha mi van, abban is az állam-bérlője; vize árendába; halja, vadja élvezhetien a drágaság miatt; bérceink nemes érczét, vizeink csodás hatását, csak a nagy urak ösmerik; mitől kezdve megpillantá isten szép egét, addig míg a hazai hant rá nem borul, mindig másnak keres.

Bizony ennek a szegény magyar népnek nagy szüksége van olyan szószólókra, kiknek istenben erős hitük van, hogy ők is benne bizzanak!

Ezért tartom én fölséges gondolatnak, hogy istenbe vetett hittel indítottad meg lapodat!

Üdvözöllek!

Iró diák.

debreczeni jótékony nőegylet vászonszövő műhelyének államsegélyt és gépeket hoz javaslatba.

*

Szántó Győző beltag a könnyelműen alapított gombamódra szaporodó s a közönséget kizsákmányoló hitelszövetkezetek ellen a társ kamarákkal egyetértőleg közös fellépést hoz javaslatba, mely egy új szövetkezeti törvény létesítésére irányul. A kamara ehhez hozzájárul.

Városi közgyűlés.

(Lagymatag érdeklődés mellett.)

A gyászlobogó mellett a város színes zászlaját is kitűzték a városházára. A gyászlobogó néhai *Boczkó Sámuel* érdemes főkapitányunk halálát és a *József főherceg* családi gyászatát hirdette; a színes lobogó pedig a közgyűlésre hívogatta a városi képviselőket... Azomban kevés érdeklődést gerjesztett a színes zászló lobogása. Csakugy kongott az ürességtől a terem. És a gyűlés lagymatag érdeklődés mellett folyt le, ámbár a kilépett közigazgatási bizottsági tagok megüresült helyének a betöltésénél választásra, korteskedésre is nyílt kilátás. Hiába! Manap már ez sem hat ingerlőleg a városházán.

*

Kovács József polgármester elnökölt. Bejelentette a *József főherceg* családi gyászatát, melyről még ugyan kivételes értesítés nem érkezett, egyidejűleg bejelentette a néhai *Boczkó Samu* főkapitány halálát is. Kéri hogy az érdemes főtisztviselőnek a temetésén minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

Bészler Károly tanácsnok felolvassa a *Puky Gyula* főispánjára vonatkozó királyi felmentő levelet; amely után a *Puky Gyula* már ösmertetett bucsu és köszönő levelet olvasta fel.

A városi tanács javaslatára a volt főispáni érdemeit jegyzőkönyvileg örökítik meg és a jegyzőkönyvi kivonatot öt tagu küldöttség adja át a volt főispánnak. Elfogadták.

Elhatározta a közgyűlés, hogy állandó iparos tanoncziskolát épít, költségalapot is jelöltek meg, a melyre a miniszter leirt, hogy 87 ezer korona költségalapot alakításág miatt jóvá nem hagyja; felhívja, közgyűlést, hogy törvényszerű új határozatot hozzaanak. A névszerinti szavazást a január havi közgyűlésre tűzték ki.

Az utadó zárszámadást 1901-1902 évekről elfogadták, tudomásul vették.

A házadó ügyről *Csóka Samu* szenátor tette meg az előterjesztést. Elsőbb az általános házbér adónak ösmertet viszonosságait itt helyben, fent a miniszteriumnál adta elő. Felolvasta a miniszteri végzést is, a melyben a városjára döntött, érintetlenül hagyván az eddigi kivetési módot, ellenben helyesbitést követelt. Ezt a döntést kéri tudomásul venni és hogy a városi tanács a kivételre szükséges előkészületeket megtette. Elfogadták.

Bemutatták az állandó bíráló választmány jelentését a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1904. névsorával. Tudomásul vették.

Az elhalt két törvényhatósági bizottsági tag helyének a betöltésére f. hó deczember 30-ik napját tűzték ki választási határnapul. Választási elnökül dr. *Nagy Lajos* bizottsági tagot, tagokul *Szabó Lajos* és *L.*

Karácsonyfa diszek,

ugyszintén egyszerű és diszes **csukorkatartók**, saját gyártmányu **csukorkák**, **teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT csukrásznál.

Nagy Bálint bizottsági tagokat küldték ki. Elfogadták.

A közigazgatási bizottságba a kilépett öt tag helyére Kovács József polgármester a szavazást elrendelte. A szavazatszedő bizottság elnökéül Simonffy Imre ny. polgármestert, Somogyi Pál és Nagy Sándor bizottsági tagokat, jegyzőül Tóth Emilt küldte ki. A szavazás tartamára az ülést felfüggesztette a polgármester.

A közigazgatási bizottság választott tagjai sorából Lengyel Imre, Márk Endre, Pálffy Gábor, Szilágyi Imre és dr. Popper Alajos; — benmaradtak dr. Kola János, Nemes Kálmán, dr. Kocsár Gábor, Márton Imre, Horváth István.

Kovács József az ülést megnyitja a megejtett szavazás eredménye a következő, megválasztottak. Pálffy Gábor 62, Szilágyi Szilágyi Imre 61, Márk Endre 42, Lengyel Imre 38, dr. Fejér Ferencz 29 szavazattal. Ezenkívül még többen nyertek szavazatot, mert a beadott 66 szavazat 23 nevet vett felszínre.

Ezután az igazoló választmány tagjaiul közfelkiáltással választották meg egy évre a régi tagokat, nevezetesen Márk Endre, dr. Nagy Zsiga, dr. Popper Alajos, Simonffy Imre, K. Tóth Kálmán bizottsági tagokat. Kovács József polgármester bejelentette, hogy ebbe a bizottságba még majd 3 tagot a főispán nevez ki.

A számonkérőszék tagjaul egy évre ujjolag Lengyel Imre és Juhász Ignác bizottsági tagok választottak meg.

A gyámpénztári tartalék-alapjövédelmének felhasználására szóló költségelirányzatot tudomásul vette és elfogadta a közgyűlés.

Az utolsó tárgy egy kérvény volt. A város egyik néhai érdemes tisztviselőjének, Gergely Antalnak az özvegye folyamodott segélyért és gyermekneveltetési járulékkért. Az özvegynek 960 korona évi özvegysegélyt, a gyermek neveltetésre fejenként 192 évi járulékot szavaztak meg.

A lagymatag hangulatu közgyűlésnek még 5 órára a jegyzőkönyvét is hitelesítették.

Közigazgatási hírek.

A városházáról.

A székesfőváros üzenete. A fővárostól most jött Debreczen város május 22-diki Rákóczi ünnepi közgyűlésének határozatára válaszul:

Kedves barátaink és atyámfiai!

Értesítünk Benneteket, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem és társai földi maradványainak haza szállítása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett kegyeletos és hazafias feliratokat a magunk részéről is lelkesült örömmel pártoljuk s egyidejűleg az országgyűlés képviselőházához hasonló szellemű feliratot intéztünk.

Kelt Budapesten, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1903. évi december hó 2-án tartott rendes közgyűléséből. Halmos polgármester.

A házbéradó kivétel előmunkálataival foglalkozik most a városi adóügyosztály. E fontos előkészítő munkában a pénzügyigazgatóság egy tisztviselője is részt vesz.

A főszolgabíró köruton. Orosz Sándor a központi járás főszolgabírója most tartja a községekben az esztendővégi ügykezelési vizsgálatokat. Kedden Vámospércsen, szerdán Mike-Pércsen, tegnap Csegén volt

kint. Pénteken Egyeket, szombaton Hajdusámsont vizsgálja meg. Az eddig megtartott vizsgálatok mind a rendes ügykezelést állapították meg.

Önsegélyző szövetkezet Egyeken. A törekvő Egyek községben új egyület alakult, az *Egyek és Vidéke önsegélyző szövetkezet*. Az új intézet már legközelebb megkezdi működését.

Egyházi élet.

Presbiter választás.

A debreczeni ós kálvinista ref. egyház hivei a keresztyén gyülekezeti szabadság és jogok gyakorolhatóságának nagy napja előtt állanak. A karácsonyi szent ünnepek után alkalmuk nyílik, hogy a magok óhajta, meggyőződése szerint való legalkalmasabb férfiakat küldjék arra a tiszteletreméltó, eredetét az apostoli korból vett helyre, ahonnan a Krisztus igazhívó gyülekezetének kormányzását és igazgatását intézik a nép vénei.

E hónap 28-án, Karácsonyt követő hétfőn lesz a nagy nap, amelyen a debreczeni ev. ref. egyház presbiteriumának világi elnöki, másként főgondnoki, és 45 rendes, 27 póttagosági helyét a szavazásra jogosult egyháztagoknak be kell tölteniök.

Az egyházi törvény szerint ezt a szép, minden jó református emberre nézve épen úgy köteleességszerű, mint büszkeségre való jogot egyházunknak azon férfi, özvegy vagy férjtelen nőtagjai gyakorolhatják, akik önállóak, apai vagy gondnoki hatalom alatt nincsenek, akik egyházi közterheket viselnek, életöknek 24-dik életévét betöltötték vagy nagykorúsították és akik az 1902-dik év végéig terjedő időről való egyházi adó tartozásokat november hó 28-ig kifizették; valamint azok, akik erre az évre vétettek fel adózó egyháztagokká és egyházi vétség miatt szavazati joguk elvesztésével büntetve nincsenek.

Presbiteriségre, úgy presbiterium póttagokra is az egyházközségnek minden 24-ik évét betöltött vagy törvényesen nagykorusított, saját neve alatt vagy özvegy és érette is fizető édes anyjával, akár napával közös háztartást vivő és egyházi adóját a törvényszerű időn belül lefizető minden férfi tag megválasztható ugyan, ámde a mi fényes multu, jelenleg sok nehéz bajokkal küzdő és még dicsőséges jövőre hivatott egyházunk érdekében kívánatos — mondhatjuk elengedhetetlenül szükséges — hogy a szavazásra jogosított egyháztagok olyanokat tiszteljenek meg bizalmukkal, akik nem üres hiúságból óhajtják fölvenni ezt a tiszteletes czímet, hanem akik készek idejüket, áldozatra kész ügyszeretetőket és hitbuzgóságukat is felajánlani, minden más világi érdekeket mellőzve, egyházunk javáért és virágzásáért; olyanokat, a kiket multjuk, különösebben pedig egyházas buzgóságuk, a Krisztus egyházának lángoló szeretete mindenek felett ajánl a presbiteri tisztséggel járó köteleességek hü és lelkiismeretes végezésére; olyanokat, a kik megértik az új és reánk nehezdedő válságos idők komoly intését, azt az intését, hogy most hallgatás, közöny és télenység helyett cselekedni és áldozni kell sokkal inkább, mint eddig és akik a presbiteriumba magukkal hozzák a dicső mult örökbecsű nagy tanulságait, az evangéliumhoz való soha nem halványuló mélységes szeretetet és apostoli láng lelkesedést.

Mint már fentebb említettük, a szavazás

december hó 28-án — hétfőn — lesz. A szavazó lapok d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig személyesen adandók be a következő helyeken:

1. *Hatvan-utcai választók* részéről a tanítók gyülestermében (Konzisztoralis ház hátulso kereszt épülete.)

2. *Péterfiai választók* részéről ugyanazon udvaron, az egyház gyűlés termében. (Egyháztér 17 sz. a.)

3. *Csapó utcai választók* részéről a Csapó-u. leányiskolában.

4. *Kossuth-u. választók* részéről Kossuth-u. leányiskolában.

5. *Varga-u. választók* részéről a tí-már társulat áruccsarnokában.

6. *Piacz-u. választók* részéről a Miklós-u. leányiskolában.

Megemlítjük még, hogy a kilépett presbiterek újra is megválaszthatók, valamint újra megválasztható a főgondnok is. Simonffy Imre, akit egyházas buzgósága, e tisztségnek hosszú időközön keresztül hűséges betöltése, a multakban szerzett érdemei minden mások felett ajánlanak a főgondnokságra.

Boczkó Sámuel temetése.

Holnap délután 2 órakor temetik Debreczen város boldog emlékezetű főkapitányát, Boczkó Sámuel, akinek elhalálózását külön gyászjelentésben tudatta ma a város tanácsa is a közönséggel. Az elhunyt főkapitány özvegyénél d. e. 11 órakor Kovács József polgármester a tanács két tagjával tisztelgett és részvétét fejezte Dragota Natália urnőnek. Délben Végh Gyula h. főkapitány, Jeney Szabó Miklós és Erdélyi István kapitányokkal kereste föl az özvegy főkapitányt és tolmácsolta a rendőrség részvétét.

Ma délelőtt úgy a tanács, mint a rendőrség elhatározta, hogy koszoru megváltás czimén jótékony czélra fogja fordítani a koszorura szánt összeget. A rendőrség így 25 koronát juttat a népkonyhának, 25 koronát pedig az ág. ev. egyháznak. Ez utóbbit szegénysorban élő családnak adományozza a helyettes főkapitány.

Az ágostai evangélikus egyháztanács ma délutáni gyűlésén elhatározta, hogy szeretett felügyelőjének, néhai Boczkó Sámuelnek emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg, továbbá, hogy pénteken délelőtt az özvegynél részvétnyilatkozatát fejezi ki. Koszoru megváltás czimén pedig két szegénysorsu ág. ev. családot részesít nagyobb segélyben. Mivel a temetésen testületileg kíván részt venni, felkéri az egyháztanács minden egyes tagját, hogy délután fél kettőkör az Alföldi takarékpénztár épületében gyülekezni sziveskedjenek, honnan együttesen indulnak a gyászos házhoz.

Boczkó Sámuel elhunytáról az ág. ev. egyház, Debreczen városi tanács és a család adott ki külön gyászjelentést.

Holnap, pénteken d. u. 2 órakor fogják temetni a Mester-utca 33. szám alatti gyászszéktől.

MANDEL és TÁRSA Debreczen, Piacz-utca 44. sz.

Oriási választék mindennemű női, férfi és gyermek cipőkben, vala mint csizmákban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Mérték szerinti megrendelések (kényes lábakra is) saját műhelyünkben készülnek.

Kitűnő minőség! Verseny árak! Elegáns forma!

Az olvasókhöz. Tisztelettel értesítjük a közönséget, hogy mindazoknak, akik „Debreczeni Független Ujság” című naponként kora reggel megjelenő lapunkra előfizetni óhajtanak, ha ez iránt kiadóhivatalunkat (Piacz utca 47. vagy 49. szám alatt) akár személyesen, akár levelezőlapon, akár pedig telefonon (18.) megkeresni, lapunkat deczember hó végéig ingyen megküldjük. A bejelentések a kihordó asszonyoknál is eszközölhetők. Előfizetési ár havonként 1 korona. Egyes szám ára 2 krajczár.

UJDONSAGOK.

— **Az első lépés.** Az egyházkerület által a debreczeni egyetem ügyének előkészítésére és vezetésére kiküldött központi bizottság ma délelőtt gróf Dégenfeld József és Kiss Áron elnökle alatt megalakult. Zsigmond Sándor egyh. kerületi, Sass Béla konventi jegyző, Kiss Albert, Szele György debreczeni lelkészek, Somogyi József, Simonffy Imre, Márk Endre, Erőss Lajos bizottsági tagok részvételével. A kerületi gyűlésnek az egyetemre s a bizottságra vonatkozó végzéseit tudomásul vette, s azok értelmében több fontos intézkedést hozott. Elsőben kimondta, hogy a lutheránus testvér egyház tagjait is bevonni kívánja a nagy nemzeti kulturát érintő munkálatokba s a központi bizottságban helyet ad az országos közélet jeleséinek is, minden felekezeti különbség nélkül. Megválasztja ezért br. Bánffy Dezsőt, Ihász Lajos főgondnokot, Materny Lajos főesperes urakat és másokat. Megbizzá az elnökséget, hogy a Debreczen városi és hajdumegyei nagybizottságot lehetőleg minél hamarabb összehívják és a gyűjtési és agitációs munkát megkezdjék. Ugyan erre kéri fel az egyházmegyét is és elhatározta, hogy az egyházmegyei egyetemi bizottságok alakuló gyűlésén a központi bizottság is képviseltesse magát és az eszme terjesztésére, az az ügy egységes vezetésére küldöttek menjenek. Megbízást ad a Főiskolai Gazdasági Tanácsnak, hogy az egyetem számára felhasználható alapokat összeírja és kimutassa. Elhatározza, hogy az egyetem létesítésére egyébként is tétessék meg az első lépés azzal, hogy a bölcsészeti szakon a tanrendnek ki egészítése és felállítása tényleg megkezdessék. Megkeresi e végett az alapítók, különösen Debreczen városát és a debreczeni ref. egyházat, hogy az általok felajánlott tanszék alapítványokat életbeléptessék, azt lehetőleg a jövő évi költségvetésbe felvegyék s így Debreczen igényét a harmadik egyetemre már előzetesen biztosítsák. A bizottság jegyzőjéül dr. Ferenczy Gyula választotta meg, ki az egyetemi munkálatot is készítette. Örömmel jegyezzük fel, hogy a Debreczenre és a magyarságra oly fontos egyetemi ügy újra felszínre került, megnyugvással látjuk, hogy azt a legilletékesebbek vették kezükbe s hogy minden párt s felekezet-

különbség nélkül a legjobb erők egyetemesével szándékoznak azt diadalra juttatni. Ezt kell tennünk különösen nekünk debreczenieknek és Debreczen vidékének. Ennél fontosabb ügye nem volt még városunknak, de a magyar nemzeti műveltségnek sem. Ez alkalommal jegyezzük fel, hogy az egyetemre a főtiszti, püspöki hivatalhoz újabb 2000 koronás alapítvány érkezett.

— **Simonffy Emil jubileuma.** A debreczeni zenede ujjáteremtő igazgatóját közelebb megérdemelt módon ünneplik a zene-művészet tisztelői. A zenede — miként hajdan a klasszikus korban a győztes hadvezér — úgy őt is babérkoszorúval, még pedig ezüstből vert babérkoszorúval tünteti ki az öröm napon. Ez a szép ezüstkoszoru most közszemlére van kiállítva Zádor Lajos üzletének kirakatában.

— **Hajnali templomozás.** Panaszt vetünk és panaszt ajánlottunk a debreczeni görög katolikus egyház érdemes lelkészének, ft. Papp János esperesnek a figyelmébe. Arról szólt, hogy a felekezethez tartozó kis iskolás gyermekeknek már 7 óra-
kor, korra reggel templomozni kell, a mi egészségi szempontból is kifogásolható. A szülők ezen panaszára vonatkozólag ft. Papp János lelkésztől a következő felvilágosító és megnyugtató sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Debreczeni Független Ujság” mai számában közölt azon panaszra nézve, mintha a gör. kath. gyermekek hajnali templomozásra szólították, vagyok bátor az igazság kedvéért közölni, miszerint nálunk hajnali sz. misék tartatnak ugyan, hanem gyermekeinket az azokban való részvételre egyáltalán nem kényszerítjük. Ha közülök egyesek a sz. misében mégis részt venni óhajtván, a nagyobb nyomtaték kedvéért az iskolai vezetőség akarataira is hivatkoznak, ez uton is közlöm a szülőkkel, hogy mi a kis „vállalkozó szellemek” ama jelentkezéséseinél, hogy a sz. misére ők is eljönnek, mindannyiszor hangoztatni szoktuk, miszerint ezt tenniük csakis szüleik engedélyével is ritkábban szabad. Debreczen, 1903. decz. 17-én. Kiváló tisztelettel Papp János gör. kath. lelkész.

— **Karácsonyi legátusok.** Ma délután tartotta meg a főiskolai ifjuság az annyi vig kedvtől és ifju örömtől duzzadó, valóságos ünnepszámbamenő karácsonyi electiót. A körülfekvő és nevezetesebb városok és községek karácsonyi ünnepi követői a következő tiszteletes atyafiak lesznek: *B.-Ujváros:* Kéri Lajos 4. jh., *Békés:* Kolosváry Mihály 4. hj.; *B.-Diószeg:* Dobra Jenő 2. hh., *Büdszentmihály:* Bálint István 3. hh., *Debreczen:* Harsányi Pál senior, Simon Imre esk. f. ügy., Kiss Albert 3. hh., *Dajka István* 4. hh.; *Derecske:* Szeremley Gyula esk. f.; *Érmihályfalva:* Kincses László; *Böszörmény:* Oláh Sándor 4. hh. és Varga Jenő 3. hh.; *Hadház:* Szendrei József 2. hh.; *Nánás:* Oláh András 2. jh.; *Szoboszló:* Laczák Dezső 3. hh.; *Hódmezővásárhely:* Juhász Imre 2. hh., Erdei Károly 3. hh., Nagy Emil 2. hh.; *Józsa:* Papp Antal 1. hh.; *Kaba:* Barna László 4. jh.; *Karczag:* Németh Vincze esk. f. ügyelő; *Kisujszállás:* Pap László 4. hh.; *Mezőtur* Baja Mihály; *Mikepércs:* Harsányi Ferencz 1. h.; *Nagykálló:* Kállai Sándor 4. hh.; *Nagykerek:* Szarka Boldizsár 2. hh.; *Nagyléta:* Nánási István 1. ht. Nagy-

Szalonta: Kun Szabó Gyula 3. hh.; *Nagyszöllős:* Radits István 3. hh.; *Okány:* Miszti Mihály 2. hh.; *Püspökladány:* Papp Imre 3. tan. kép.; *Sámson:* Kovács József 3. hh.; *Sáránd:* Csürös Gyula; *Szenttes:* Gilicze Sándor 2. th.; *Székelyhid:* *Tiszaöldvár:* Boronkai Béla 3. hh.; *Tiszafüred:* Sáfár István 3. hh.; *Turkeve:* Könyves János 4. hh.; *Törökszentmiklós:* Kövér Árpád 4. hh.; *Ugra:* Sa lay Géza 1. jh. Az ünnepek beerősítése (confirmatio) holnap d. e. 8 órakor fog megtartatni.

— **Biró Lajos Debreczenben.** Biró Lajos, a debreczeni kollegium hajdani diákja, az európai híru néprajzi tudós, aki az ausztráliai vadak életének tanulmányozása végett küzdelmes, viszontagságos, de sikerekben, eredményekben gazdag életet töltött a távoli tenger vadszigetjein, előreláthatólag a tél folyamán Debreczenbe is lejön. A debreczeni egyetem központibizottsága ugyanis a mai üléséből elhatározta, hogy a kitünő néprajzi tudóst felkéri, miszerint a már a múlt évre ígért felolvasását (az ausztráliai utjáról) a tél folyamán tartsa meg és pedig a debreczeni egyetem javára.

— **Részeg emberek a próbában.** Az ideai tüzes bor karakán ideákra és tettekhe heviti a magyart. Hajdunánásról írják, hogy ott is takaros botrányt támasztott két részeg magyar. Baksay Sándor táncztanító f. hó 23-án fényes sikerü próbát tartott, de csak hajszálon mult, hogy verekedéssel nem végződött a bál. Két testvér magyar kapatosan állított be a próbában. Borsi nevezetűek és mert nem csárdást táncoltak, nagy lármát csaptak, szinte keselésre került a sor. A többi báli vendégnek, meg a rendőröknek kellett közbelépni és csakis így mult el nagyobb botrány nélkül a próbából. Az ideai tüzes bor heviti a koponyákat.

— **Hadkötelesek összeírása.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur a hadkötelesek összeírását elrendelvén, felhivatnak a városunkban illetőséggel bíró, valamint városunkban tartózkodó idegen illetőségű hadkötelesek, akik 1880, 1881, 1882 és 1883. évben születtek, hogy összeírásuk végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál még e hó folyamán annyival is inkább jelentkezzenek mivel ezen jelentkezés elmulasztása esetén a Védőtörvény 35-ik szakasza alapján felelősségre fognak vonatni s ha mulasztásukat kellően nem igazolják tíz koronától kétszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntetni. A városunkból távol levő s debreczeni illetőséggel bíró hadkötelesek helyett a jelentkezést szüleik vagy megbízottaik is teljesíthetik, esetleg a távol levő hadkötelesek irásban jelentkezhetnek. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

— **Adományok a szegény anya számára.** A Darabos-utca 21. szám alatti lakos szegény asszonyról, ki gyermekeivel együtt nyomorog, nem hiában hangzott el a felhívásunk. Ma délelőtt magokat megnevezni nem akaró két jószivü adakozó részéről három korona adatott át a megtestesült nyomor ezen szánalomra méltó áldozatjának. Ma este pedig egy névtelentől egy koronát kaptunk a részére és egy bőkönyvi társaságtól (posta utalványon) két koronát. Ez utóbbi jótékony aján-
dékhoz a következő érdekes sorokat

irták: Egy magyar gör. katolikus társaság Bökönyben. Tek. Szerkesztőség! Hatan magyar görög katolikusok valánk együtt Bökönyben, mikor b. lapjának f. évi december 14-diki számából olvastuk a Vámospércsről odaszakadt *Kozák* Ágnes csecsemő gyermekének nagy nyomorát. Ennek enyhítésére adtuk össze s küldjük e pár fillért a tek. Szerkesztőséghez oly kéréssel, hogy juttatná ezt a szegény asszonyhoz. Becses lapja legközelebbi számát sziveskedjék a Bököny községi előljáróságához megküldeni, a hol ezt az adományt nyugtatni sziveskedjék.

Szivesen nyugtatjuk bökönyi atyánkfiaiak ezt a derék adományát és egyidejűleg ajánljuk az eljárásokat követendő például.

— **Gazdász-bál.** A debreczeni királyi gazdasági tanintézet hallgatói, a segélyegyletek javára, 1904. január 20-án zártkörű tánczestélyt rendeznek az „Arany Bika” dísztermében. Személy-jegy 2 korona. Család-jegy 3 személyre 5 korona. Páholy-jegy 7 korona. A jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: *Borsos* Kata k. a., *Békés* Lajos, *Zádor* Lajos és *Donogán* és *Somossy* üzletében.

— **A boglyakemencze mellől** című kötetem megjelenéséről adok hirt tisztelt előfizetési ivtartóimnak és általában azoknak, a kik ezt a kötetet megrendelni óhajtják. Arra kérem az érdeklődőket, hogy a még kintlevő, esetleges előjegyzésekkel terhelt ivateket küldjék be, vagy megrendelésökről mielőbb értesítsenek; mert a könyv karácsonyra már megjelenik. És mivel a könyvemre az ország minden részéből nagy megrendelések érkeztek, könnyen bekövetkezhetik az, hogy a később érkezett megrendeléseknek nem tehetek eleget. Az értesítéseket, az ivatek, a megrendelések, a pénzek beküldését a *Debreczeni Független Ujság* szerkesztőségébe kérem. Tisztelettel *ifjabb Móricz Pál*.

x **A leghálásabb karácsonyi és újévi meglepetések** *Letzter József* fényképeszeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. *Piacz-utcza 44.* A műterem kapubejáratánál állandó kiállítás.

x **Ne határozzon addig,** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének míg meg nem tekintí az alföld legnagyobb tájékpipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen sörcsarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

x **Finom és legjobb szabásu** uri fehérműveket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint ujdonságokat uri divat czikkokban; Dániai Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárczipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

x **Hová menjünk?** Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, a hol a vadserítés, öz, fácán, fenyő madár, kecsge, harcsa, balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglők egyedüli, ahol a leginyencebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

x **Balkányi Antal** fényképész műtermében festészeti és fénykép nagyító intézetet rendezett be, melyre a n. é. közönség figyelmét ezuton is felhívja.

Táviratok.

A delegáció ülésén

Széll Kálmán elnökölt. A Bécsben honmenteskedő vagy talán honkufárló urak teljes ülését *Széll* Kálmán félnégy órakor nyitotta meg. Az apróbb ügyek tárgyalása után rátértek az indennytás tárgyalására, a mivel *Okolicsányi* felszólalása szerint: a delegatio *tul-lépi hatáskörét*, a mikor indennytást ad, a melyet ő megtagad.

Ezután *Ugron* Gábor nagyszabásu beszédet mondott a delegatióban, hevesen támadva a hadsereg mai vezetését s tiltakozva az indennytás megszavazása ellen. A delegatio azonban a kért indennytást megszavazta, mi miatt az ellenzék a képviselőházban igen erős támadásra készül a kormány és delegatio ellen és megszavazását törvénytelennek tartja, ennek joga kizárólag az országgyűlést' illetvén meg.

Veszedelem a magyar bortermelésre.

A magyar bortermelést és kereskedelmet fenyegető veszedelem híre terjedt el beavatott körökből. Ez az, hogy a Bécsben tartott közönségtanács konferencián Olaszországgal hathatós kereskedelmi provizoriumot kötöttek, a mi pedig a *Hazánk* szerint *végzetes csapás* volna a magyar borra. Ugyanis Fiumében *félmillió hektoliter* olasz bor van beraktározva, a melyet rögtön bezudítanak Magyarországra. Más értesülés szerint csak annyi ösmeretes, hogy ma tárgyaltak a végzetes szerződés megkötéséről.

Stroszmayer bibornokot szelűtötte.

A magyarfaló horvátulzók legádázabb, leggyűlölködőbb vezérért, *Stroszmayer* dia kovári bitorospüspököt szelűtés érte. A beszélő képességét is elvesztette. Benne a horvátulzók első vezéröket, a magyarok kérelhetetlen ellenségöket veszítik el.

Rosz hírek Jókairól.

Jókai Mór koszorus költőnk jelenleg Nizzában üdül, honnét rossz hírek terjedtek egészségi állapotáról. Ezt megezáfolják. Jókai egészséges, mint a makk.

A fizetési pótlékok javaslata.

Lukács miniszter szombaton terjeszti be a fizetési pótlékokra vonatkozó javaslatát. Kiváncsian várják ezt.

A gyulai bűnös asszony haldoklik.

A békésgyulai szép bűnös asszony, a férje életére orgyilokkal és méreggel törő hűtlen feleség izgató, megrázó történetében az újabb fordulatok a következők:

1. A békésgyulai törvényszék délből kihirdetett vádhatározatával *megtagadta* a vádlottak előzetes letartóztatását, a mi általános elégedetlenséget támasztott, különösen a miért hogy *Kubikot* nem tartóztatták le.

2. *Nyisztornéval* még inkább rokonszenveznek, mivel betegen fekszik. *Gyakran önkívületi állapotban gyötrődik.* Tegnap a férjét is magához kéréte; *mert mielőtt meghal: beszélni akar vele . . .* A ne-

meslelkű férj, *Nyisztor* bíró a hívásra rögtön a feleségéhez sietett; de a bűnös szép asszony nem ösmerte meg; csak *ma délből ösmerte fel és ekkor bocsánatot kért tőle . . .* Szívet facsaró fátdalommal bucsuzott el tőle. A rokonság zokogva állotta körül ágyát, a melynek a lábánál kis fiacskája játszadozott . . . A szerencsétlen asszony annyira oda van, hogy aligha marad életben.

A végtárgyalás február havában lesz. A mérgezett ételmaradékokat felküldték a vegyészeti intézetbe.

Ezerszál gyöngyvirágból halotti koszoru . . .

Budapest hatósága elhatározta, hogy ezer szál gyöngyvirágból fonott koszorut helyeztet a Klotild főhercegnő ravatalára. Máskülönb Klotild főhercegnő haláláról *Kétly* professzor azt jelenti ki, hogy a hercegnő halálos betegsége meghülésből származott, a mely komplikálódván, robamosan következett be a halál.

Színház.

A csodagyerek.

A Vigszínházban október hó végén adták először ezt a kosoneriát, magyarul disznóságot; azóta szakadatlanul színen van, a színház kasszadarabja.

Hogy minő vaskos eszközökkel dolgozik elég arra mutatni, hogy még a pesti sajtó is elszörnyedt rajta. Nehogy valaki azt hihesse, hogy valamelyik konkurrens színház embere önti ki ellene az epéjét, nem napilapból, hanem egyik előkelő folyóirathól, a Magyar Közélet novembri füzetéből írunk ki jellemzésül néhány sort. *Molnár Gyula* az ismert nevű kritikus írja: „Aligha nem ez a darab tetözi be azt a fogalmat, melyet irodalmi kosonnéria alatt értünk. Nagyobb disznóságot elképzelni sem lehet, mint a csodagyerek. Három felvonáson keresztül egyébről sincs abban szó, mint az érzékiség sokféle variált trágárságairól” stb. stb. Nincs mit hozzáadnunk. Emlékezünk rá, három éve mily nagy ribillió volt a Zaza színrehozatala miatt. No hát a Zaza egyszerűen *Schmiedt Kristóf* a Csodagyermekhez képest.”

Ennek a vaskos, ocsmány eszközökkel dolgozó darabnak már három előadását nézte végig eléggé nagy közönség. Nem foglalkoztunk vele, mert isten bizony a papirus is belepirulna, ha a tartalmát akarnók leírni. Egy-két előadásra hogy van közönsége, azon nem csodálkozunk. Utóvégre van Debreczennek oly nagy közönsége, hogy három előadást közönséggel ellásson, olyan közönséggel, mely az ilyenfajta élvezetre vágyik.

De most már elég lesz belőle. A debreczeni színház nem dalsarnok, vagy éjjeli mulatóhely fáradt idegzetű urak számára. Elég volt ez a három este a párisi multság számára. Reméljük, hogy maga a közönség fogja hamarosan lejáratni ezt a párisi lebuty disznóságot, ha már a színügyi bizottság a füle botját se mozdítja a debreczeni színház tisztessége ellen irányzott merényletre.

Ami a rendezést, ami a színészek játékát illeti nem lehet ellene kifogást tenni. Ők jól játszottak, tulságosan jól. *Hahnel*, *Krémer*, *Pataki* és kivált *Faragó* kitünően is, már a mennyire lehetett, diskretil játszottak.

A rendező vörös ezeruzája is működött, s ha igazán lelkiismeretesen akarna működni, kihuzná az egész darabot a műsorból, mert ennél a darabnál még a legmalaczabb fantázia is megáll és tünődve kérdi: mi jöhet még ezután?

A színházi iroda értesítései. Szombaton kerül színe Stroner József 3 felvonásos operettje a „Tavaszi.” Vasárnap este kerül először színe „A vándorlegény” című nagy operett 3 felvonásban. Irta: West és Schnitzer. Zenéjét szerzte: Eysler Ödön. A vándor legény premier színlapja a következő: Fülöp herceg, egy rajnamelléki hercegség fejedelme — Karacs Imre, Lola hercegnő, a felesége — Krémerné Lili, Nikel, udvarmester — Szilágyi Aladár, Oltander, udvarhölgy — Havasi Szidi, Straubinger vándorlegény — Mezei Mihály, Oculi, a varróleány! — Felhő Rózi, Csepü, komédiás — Iványi Antal, Libuska, a felesége — Püspöky Rózi, Apró, polgármester — Szalay Károly, Szenekő, irnok — Cherny Béla, mindenes — Nagy János, Bonifác katonaszökevény — Virágháthy Lajos.

Tizenhat késszurás.

— A gyilkos férj. —

Hottinger János aradi czipész. hétfőn este féltékenységében vad kegyetlenséggel megölte fiatal feleségét. Hogy milyen hajmeresztő kegyetlenséggel követte el a gyilkosságot, csak akkor tünt ki a maga teljes borzalmasságában, mikor felbonczolták a szerencsétlen asszony holttestét. Most már a bíróság előtt van az egész bűnügy, melynek részleteiről a következőket jelenthetjük:

A gyilkos czipész elég nyugodtan töltötte az éjszakát a rendőrség fogdájában, bár aludni nem tudott. Teljes beismerésben van, de szerelmi féltékenységgel és erős felindulásával védekezik. Azért ölte meg az asszonyt, mert másokkal megcsalta és nem akart hozzá visszamenni. A rendőrség a kihallgatások soron főleg azt kutatta, vajjon előre megfontolt szándékkal követte el a gyilkosságot? Ezt Hottinger tagadja. Azt állítja, hogy ő megfenyíteni akarta az asszonyt, de csak az asszony elutasító viselkedése ingerelte fel a kegyetlen gyilkosságra. Eszét vesztette és nem tudta, mit csinál. A kihallgatott tanúk és a ténykörülmények azonban arra vallanak, hogy Hottinger már ölési szándékkal kereste fel hétfőn az asszonyt. Erre vall különösen az, hogy napok előtt vásárolta a hatalmas kést, melyet magával vitt az asszonyhoz és azzal ölte meg.

Megjelent a rendőrség előtt a gyilkos édesanyja, özv. Hottinger Józsefné is. A találkozás a fiával hangos zokogásra fakasztotta mindkettőjüket. Az öreg, megtört asszony sirva bucsuzott a fiától.

A huszonöt éves, szép fiatal asszony holttestét még hétfőn este a felső temető halottas-kamrájába szállították, ott folyt le a boncolás is.

A fiatal asszony testét a gyilkosság borzasztó módon eléktelenítette: férje valóságos őrvongótt a véres munkában. Tizenhat szurást ejtett Hottinger a feleségén. Ezek közül tizennégy seb olyan volt, hogy mindegyik már egymagában föltétlenül halált okozott; ezenkívül két kisebbszzerű szurást állapítottak meg a holttesten a boncoló orvosok. A nyakon balfelé egy seb tátong. A mellkas felületén tíz szurás helye látható, elszórtan egymástól, melyek közül egy a szív közepén hatolt át. A hason két seb, a jobb csípő izületi tájékon két külsérelmi nyom van. A jobb kar alsó részén egy hat centiméter hosszú seb van.

Az egész tragédia legszánandóbb alakja a kis Hottinger Jóska, egy vörös haju, élénk szemű kis fiucska, aki hetedik évében van és az elemi iskola első osztályába járt. A kis gyermek az anyjánál volt eddig és tanuja volt annak a rettenetes jelenetnek, mikor az apja meggyilkolta az anyját. A nőrokonok tegnap délelőtt felvitték a rendőrségre a gondozás nélkül maradt fiúcskát, a ki kisírt szemmel, ijedt arccal jelent meg, a kezében — virágcsokor. Azt a csokrot az édesanyja koporsójára vitte ki aztan a temetőbe.

Hogy a megölt fiatal asszony csakugyan megcsalta-e az urát, — arra nem terjedt ki a rendőri nyomozat és a jegyzőkönyvben a dolognak ez az előmánya nem is szerepel. De a férj állításán kívül sok egyéb körülmény van, ami igazolja azt, hogy Hottingernek alapos oka lehetett félteni a szép menyecskét. Kihez különösen az utóbbi időben sűrűn jártak vendégek. És sűrűn érkeztek gyöngéd levelek is, amiket most megtaláltak az asszony holmija között. Valamennyit csatolták az iratokhoz.

Mikor már átszurt szívvvel kiterítve fektült a szép asszony. — egy illafos levelet hozott reggel a posta. Ezt is az iratokhoz csatolták, felbontatlanul.

Törvénytörés.

Az ítélőtáblai tanácsok beosztása

a jogkereső közönségre, a jogászok körére érdekes közleményt hozunk itt. Ez a debreczeni kir. ítélőtábla tanácsainak beosztása az 1904-ik évre.

A polgári ügyekben két szakosztály működik.

I. tanács. Közpolg. tkvi, urbéri (1896. XXV. t. cz.) ügyek. Elnök: Bernáth Elemér a kir. ítélőtábla elnöke. Birák: Mérey Ottó, Kölcsey Sándor, Rottler Béla, Tomcsányi László. Tanácsjegyzők: Tóth Aurél albiró, dr. Ternovszky Béla albiró

II. tanács. Közpolg., váltó, keresek, csőd és bányatgyek. Elnök: Szeghő István tanácselnök. Birák: Sztancsek János, Tar Gyula, dr. Gajzágó Béla, Viski Károly, Potorán István, Szalay József, dr. Bakó József. Tanácsjegyzők: Gyúk Ferencz albiró, Árvay Géza jegyző.

Sommás felülvizsgáló tanács. Elnök: Szeghő István tanácselnök. Birák: Sztancsek János, egyúttal elnökhelyettes, Mérey Ottó, dr. Gajzágó Béla, Viski Károly, Kölcsey Sándor, Rottler Béla, Tomcsányi László, Szalay József, dr. Bakó József. Tanácsjegyzők: Tóth Aurél albiró, egyszersmind a jegyzői iroda vezetője, dr. Ternovszky Béla albiró, egyszersmind a jegyzői iroda vezetőjének állandó helyettese.

III. tanács. Elnök: Széll Farkas tanácselnök. Birák: Unger Gusztáv, Naszády Iván, dr. Kiss Endre, Uihelyt András, Horváth Bálint, Jeney György, dr. Szacsavay Elemér, Agricola Adolf. Tanácsjegyzők: Kondor Zsigmond albiró, dr. Székely Farkas jegyző.

Telekkönyvi vizsgáló bizottság. Elnök: Bernáth Elemér a kir. ítélőtábla elnöke. Rendes tagok: Mérey Ottó, egyúttal elnökhelyettes, dr. Gajzágó Béla. Póttagok: Kölcsey Sándor, Rottler Béla.

Díjnokok ügyeinek megvizsgálására alakult bizottság (1898. évi 819. I. M. E. szám alatt kelt rendelet 14. §.) Rendes tagok: Sztancsek János, Unger Gusztáv, Naszády Iván. Póttagok: Tar Gyula, Mérey Ottó.

A kir. ítélőtábla a büntetőügyi tanácsüléseket illetőleg a büntető felebbviteli főtárgyalásokat hetenkint kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken s ha ezek a napok törvénykezési szünnapra esnének, a következő hétköznapokon (B. ü. szab. 119. §.) a sommás felülvizsgáló tanácsüléseket pedig csütörtökön fogja tartani.

Zártajtók mögött . . . Az esküdtbiróság már második nap óta tárgyalja az Orosz Mihályné és két társának izgalmas, az emberi erkölcsök elfajulására és romlottságára oly sötéten jellemző bűnpört. A férjgyilkosság kísérletének bűnpörét. Ebben a ríktós pörben több orvosi szakértőt kellett zártajtók mögött kihallgatni . . . Csak most este kezdődött a tanúk nyilvános kihallgatása . . . A nyilvánosság előtt id. Tóth János tanut hallgatták ki először, a ki a bűnpör egyik alakjának, Harsányi Gábornak a szomszédja. A tárgyalás előre láthatólag napokig eltart és mostantól nyilvános lesz . . . Sötét bűnökről huzódik felre a lepel.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény Old Sleuth-tól.)

Fordította: Papp Dezső. 4

— Édes Istenem, hisz én a „Washington” szállodába óhajtottam menni. A kocsis bizonyára tévedett. Kérem, szerezzen nekem egy kocsit.

Ez megtörtént és az utitáskát ismét előhozták. A hölgy egy utcanevet és házszámot mondott a kocsisnak. Midőn odaértek, az utitáska ismét levétegetett és a lépcsőre helyezték, a kocsis ki lett fizetve és tovább hajtott.

A hölgy becsöngetett, azonban senki sem mutatkozott. Kts vártatva a szomszédos ház kapusnéja kiáltotta az ablakon keresztül:

— Ott nem lakik senki sem.

— Ejnye-ejnye — mondá — akkor tévedtem.

Az öreg aggszűz erre fogta a táskáját és haladt tovább. Hosszu keresztül-kasul járkálás után egy mellékutczában levő házba lépett, ott egy feltűnő elegáns berendezésű szoba padlójára tette a táskát és mondá önmagához szólva:

— Hála Istennek! Eddig jól ment volna minden. Most pedig lássuk, mit lehet itt felfedezni.

Erre azután a csodálatos átalakulás történt: az öreg aggszűzből csinos Manfred lett.

Egy nagy csomó kulcsot hozott elő és hozzá fogott a művelethez. Egyikkel sem tudta kinyitni, végre is kénytelen volt azt feltörni.

Amint a táska tetejét leemelte, a csodálkozástól majd hanyattvágódva mormogta:

— Jóságos Isten! Mit tettem most. Tolvajj! lettem.

Pillantása egy csomó papírpénzre és egy másik csomó fénylő aranypénzre esett. Midőn a tartalmát bővebben megvizsgálta, úgy találta, hogy a pénz körülbelül egy fél millió dollár lehetett, azonkívül ugyanannyi értékű állami értékpapirt is tartalmazott. Végül kis dobozokra bukkant, a melyek telve voltak meghatározhatatlan értékű drágakövekkel, ékszerekkel.

Egy legkisebb papirost sem talált, amely felvilágosította volna őt ezen kincs tulajdonosáról.

Az est hátralevő részét nagyon nyugtalanul töltötte Manfred; s midőn egy rossz álmokkal telt éjszaka után reggel felébredt, újból elővette elhatározását és így morfondírozott:

— Minden rendben van. Ki kell puha tolnom ezen titkot. Én a legjobb szándékkal vagyok s ha ezen kincs tulajdonosát sikerül kipuhatnom, úgy azt hiány nélkül átadom neki.

Reggelizés után utnak indult, hogy felkeresi a podgyászkezelőt. Érdekelte tudni, hogy az vajjon mit fog mondani.

Nyugodt lehetett, mert a podgyászkezelő vigan adta elő az esetet. Most már végleg kiabrándult regényes álmaiból.

Két nappal később Manfred C. . . beutazott, hogy ott a rejtélyes öreg ember élete és halála fölől tudakozódjék, akit különben Jilvernek hívtak. Jól emlékezett rá, hogy az utitáskán M. S. betűk voltak. Ez az S. betű egy újabb kapocs volt ahhoz, hogy a táska tulajdonosa az öngyilkos vagy meggyilkolt öreg emberé. Ha gyilkosság esete forog fele, úgy valószínű, hogy a fiatal hölgy volt a gyilkos.

Megkettőztetett szorgalommal kutatott azon hölgy után, ki pár napig az öreg embernél tartózkodott. Ezen kutatásaiban egy öreg asszonyra talált, aki többször látta azt a hölgyet és úgy írta le az öreg különöz hölgylátogatóját, hogy az fiatal és szép volt.

— Folyt. köv. —

K. IMP
József, utóda

D

I.

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

"RÉPÁTI"

BÁTHORI-FORRÁS
ÉGVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belügyminiszteri rendelet
5991/VIII. 1890. szám.

KAPHATÓ: Kontsek Géza, Csanak József, Félegyházy János és Geréby Fülöp utódai uraknál, valamint az összes vendéglőkben.

**Debreczen sz. kir. város
világítási vállalata.**

I. RENDŰ TISZTA PIRSZÉN

házhoz szállítva

mázsáncént

3 kor. 60 fillér.

Megrendelhető

a légszeszgyár városi irodájában
Piacz-utca 81. sz.

**BRÁZAY FÉLE
SÓSBORSZESZ**

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA

KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ
... MELLÉKELVE VAN! ...

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbr disze, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Cím:

**Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya,
u. p. Székelyhid.**

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK. Ifjúsági iratok és képeskönyvek.

Diszművek

nagy választéka.

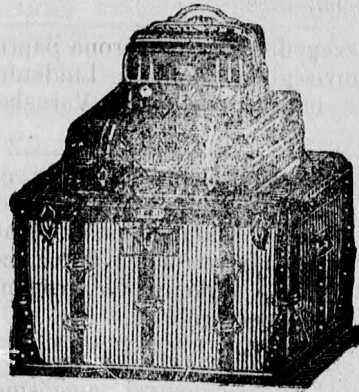
László Albert és Társa

HEGEDŰS S. és SANDOR I.
könyv és papirkereskedésében
Debreczenben.

Levélpapír különlegességek. Festékdobozok. Asztali tintatartók.

Új bőröndgyártó műhely

főtrafik udvar.

Készí és rak-
táron tart min-
denféle nagy-
ságu és alaku
kézi és uti

bőröndöket,
péncs és
szivar-
tárczákat,
bőrtáskát
és utazó
koffereket

a legjutányosabb árak mellett.

Mindenféle e szakmába vágó javításo-
kat pontosan és olcsón elvállalok.

Vidéki megrendelések azonnal eszkö-
zöltetnek.

Szíves partfogást kér tisztelettel

KLEIN J. bőröndös

DEBRECZEN, Piacz-utca 26., főtrafik udvar.

ALAPITTATOTT 1828.

FÜVESSY LAJOS

előbb FÜVESSY BERTALAN

érczöntőde és kútfuró vállalata

DEBRECZEN, Simonffy utca 15.

Ajánlja saját készítményü kútszivattyuit
2 évi jótállással. Jó vizü kutak furását helyben
és vidéken gyorsan és a legjutányosabban
jótállással eszközöl.

Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishid-u. 8.

Szemüvegeket és orrszipetöket finom
üveg- vagy valódi hegyjegecsekkel,
aczel, álan, ezüst, arany- vagy tek-
nősbékaesont keretben. Színházi és
keltős tábori látsöveket a legjobb
mintákban és felszerelésekben. Zeiss,
Busch és Goerz-féle prisms távcsö-
veket, Aneroid- és higanylégsulymérö-
ket. Ablak, szoba, terem, fürd-hö-
méröket. Görösöket. Nagyító üvegek.
Rajzeszközök új ezüstből. Teleszkópokat, iránytüket,
napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna
magica.) Fűthető gőzgép minták. Dörzsvillámgépek.
Mellékészülékek villámgépekhez. Földtekék (öbnu-
sok.) Ásványgyűjtemények. Fényképezési készülékek.

Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Polgári Takarékok és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. év-
társu'atára, kölcsönöket kedvező vissza-
fizetési feltételek és jutányos kamatláb
mellett, már most is folyósít. Kérve-
nyek gyorsan intéztetnek el.

Az igazgatóság.

Legpompásabb
ajándék!

Ingyen
hangverseny!

Világhírü **Mascagni-társulat beszélőgépe a GRAMMOPHON.**

Gyermeknek, felnöttek egyaránt pompás, olcsó ajándék. Hasznos, szórakoztató, mulattató.
Kivánatra háznál is bemutatjuk.

Remek kiviteli képek modern keretekben.

Igen csekély havi részletfizetésre kaphatók

„Kazinczy” Könyvkereskedő Részvénytársaságnál

Debreczenben, József kir. herczeg-u. 8.

Apró hirdetések**CSÁTHY FERENCZ**

Debreczenben, Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál. Ajánlja **10.000 kötetből** álló magyar és német **kölcsonkönyvtárát** a n. é. közönség szives figyelmébe jelen őszi és téli évadra a legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsonkönyvtár-jegyzék. Telefon 296.

Ha nincs pénze és mégis karácsonyi ajándékokat akar, úgy jöjjön **KAISER SALAMON** Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. alá **holkényelmes heti és havi részletfizetésre** férfi ruha szöveteket, férfi, fiu kész öltönyöket, nőiruha szöveteket, legujabb női paletokat, szőnyegeket, csipke függönyöket, tükröket, képeket stb. szerezhet be.

Fűszer kereskedő segéd, kellő szakképzettséggel, helybeli elsőrendű üzletbe felvétetik. Czim a kiadóhivatalba.

Kiss Gusztáv arcképfestészete Debreczen, Jókai-utca 16. szám alatt létezik.

Vörös és fekete Afonya, compótnak, pecsenyéhez, vadhushoz páratlan. Kapható: **Kontsek Gézánál.**

Kiváló finom kalács és kenyér liszt beszerezhető az orosházi kenyérsütődében.

Grünfeld Adolf férfi-, fiu és gyermek ruha-üzletében ünnepekre legolcsóbban lehet vásárolni. (Kistemplom bazár.)

Karácsonyi ajándék tárgyak, friss teasütemény, különleges csukorkák Dörre csukorkásnál. Kossuth-u. 1.

1 kiló Teasütemény 90 krajczár és feljebb Félégyházi János kereskedésében Piacz- és Miklós-utca sarok.

Nagyválasztéku előnyomda. Mindennemű női kézimunkákban ujdonságok óriási választékban. Ugyiszintén gyönyörű faragványok Füstös Testvéreknél Debreczen, Piacz-u. 12.

Egy 7 szobás utcái lakás verendával és mellékhegyiségekkel, 4 lóra való istállóval május hó 1-re kiadó Rákóczy-utca 12. szám. Ugyanott több garcon lakás tiszturak részére kiadó.

Bőröndös inas heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Ugyanott bőröndös segédek felvétetnek. Értekezhetni a nagyfőzsde udvarban, hátul a bőröndgyárban.

Vendéglősöknek, korcsmárosoknak jutányosan számítom **hordószámra** kitűnő ezerjós rizling boraimat. Poroszlay László Hunyady-utca 3.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka rizskásámat, egy kiló 14, 16, 18, 20 kr., saját örlésű törött fűszereimet, Lindenfeld Jenő, Városház-utca.

Legfinomabb szegedi rózsa és korona paprika óriási mennyiségben kapható Lindenfeld Jenő fűszer nagykereskedőnél Városház-utca.

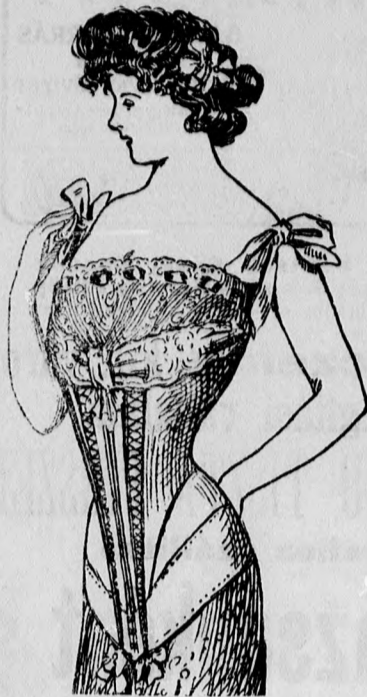
Aki szomorú ünnepeket nem akar magának tűz által szerezni, úgy petroleumot legolcsóbban Fazekas Kálmán festék és petroleum üzletében Hatvan-utca 6. sz. szerezheti be, mely a legkényesebb csillárokat elégíti ki és nem robban.

Tisztességes szándékkal óhajtanék szép és csinos 20-24 éves leánynyal megösmernedni, 28 éves elég szép jövedelmű magánhivatalnok vagyok. Levelek „Házasság” czim alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Intelligensebb özv. nő tiszta fehérműiek kezelésére felvétetik a gőzmosóházban Széchenyi-utca 42. sz. Jó modor és megbízhatóság elengedhetlen kellek.

Goldstein Karolina

orvosilag elismert műterme
Debreczen, Piacz-utca 42. sz.

Legujab facon orvosilag elismert és ajánlott
előfűző egészségügyi miederek.

Akáczmézből égetett

Méz maláta

a legjobb kapható

Deutsch Albert és fia

fűszerkereskedésében

Hatvan-utca 9. sz.

Legszebb, legolcsóbb

Karácsonyi és Újévi ajándék.

A közeledő karácsony és újév alkalmából kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bármilyen megrendelését mielőbb eszközölni sziveskedjék.

Felvételek naponta borus vagy esős időben is d. e. 9 órától d. u. 4-ig.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét

Platin nagyítás, aquarel, pastel és olajfestményeimre.

Bármily kis és régi fénykép után életnagyságban és élethűen készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) **művészi kivitelű platin nagyítását 12 koronért kerettel együtt.**

Speczialista gyermekfelvételekben.

Balkányi Antal fényképész műterme

Debreczen, Piacz-utca 81.